

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad vil regeringen gøre for at modvirke, at den øgede globale samhandel medfører et globalt kapløb mod bunden med hensyn til løn, arbejdsforhold, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og beskatning?«

Af Frank Aaen (EL) og Rune Lund (EL).

(Forespørgslen anmeldt 6/2 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 9/2 2007).

Begrundelse

Frank Aaen (EL):

Forleden kunne vi læse i en avis, at når vi kommer på hospitalet og bliver opereret her i de nordiske lande, er nogle af de kirurgiske instrumenter, der bliver brugt, produceret i Pakistan. Og de er produceret i Pakistan af børn, der måske er 10 år gamle, og som står med hænderne dybt begravet i gift. På den måde har virksomheden måske udkonkurreret andre, som producerer kirurgiske instrumenter.

Når vi går ned i brugsen og køber peberfrugter, synes vi, at de er meget billige, og at det er fint at købe dem, men vi kan så efterfølgende læse i avisen, at de er produceret i Spanien af illegale indvandrere fra Nordafrika, som producerer de her peberfrugter til en urimelig lav løn, som de overhovedet ikke kan leve af, men som trods alt er bedre end det, de får i Afrika.

Kl. 10.15

På den måde ser vi altså rundtomkring i verden en mængde eksempler på, at virksomheder udkonkurrerer andre virksomheder ved at tilbyde deres ansatte – hvis man kan bruge ordet til-

byde – ekstremt dårlige vilkår. Vi går ind for globalisering, selvfølgelig skal vi både kunne rejse og handle med hinanden, men vi går altså også ind for, at vi, når vi f.eks. køber varer fra et andet land, kan være nogenlunde sikre på, at de varer er nogenlunde ordentligt produceret, og at der ikke er tale om slavearbejde, børnearbejde, forbud mod fagforeninger osv.

Men sådan er det bare ikke i dag, og det er derfor, vi spørger regeringen: Vil I ikke gøre mere? Vil I ikke gøre en indsats for at sikre, at når vi køber varer, når vi samhandler med andre lande, så sker det på vilkår, der er i overensstemmelse med almindelig god skik?

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for forespørgslen. Som det fremgår af det, hr. Frank Aaen sagde her, er det et meget vigtigt tema, som Enhedslisten ønsker drøftet i dag, og det vil vi også bidrage til. For alle de ting, som hr. Frank Aaen siger, kan jeg jo godt skrive under på. Vi ønsker ordentlige arbejdsvilkår, vi ønsker anstændigt arbejde, og vi ønsker også respekt for både arbejdsmiljø, arbejdstagernes sundhed og selvfølgelig miljøet.

Derfor vil jeg godt takke for forespørgslen om, præcis hvordan vi sikrer en bæredygtig udvikling i en tid, hvor, som hr. Frank Aaen rigtigt sagde, den globale samhandel øges. Jeg bemærkede, at hr. Frank Aaen også synes, det er en god idé, at den globale samhandel øges, og den gør den jo ikke mindst med udgangspunkt i de hastigt voksende nye vækstøkonomier.

Lad mig derfor indledningsvis slå fast, at den økonomiske vækst bidrager til at løfte millioner af mennesker ud af fattigdom. Af en nylig rapport fra Verdensbanken kan man udlede, at den stærke vækst i mange udviklingslande fra slutningen af 1990'erne til nu har løftet op mod 140 millioner mennesker ud af fattigdommen. Og tænk også på, hvor mange millioner der er blevet løftet ud af fattigdommen i det sidste tiår i Kina. Det skal vi selvfølgelig være glade for, men det fører også til et øget fokus på grundlæggende vilkår som arbejdsforhold og miljø, præcis som hr. Frank Aaen rejste det.

Heldigvis siger erfaringen os jo, at når et land bliver rigere, begynder det også at gøre noget ved miljøproblemerne og ved forholdene for arbejdstagerne. Markedet tvinger så at sige en ny udvikling i gang, men markedet kan selvfølgelig

ikke klare reguleringen alene. Derfor har der aldrig hersket tvivl om, at der må udformes politikker, der sender de rigtige signaler til markedet. Det er den politiske beslutning. Og det kendetegnende ved det frie marked er jo netop, at det agerer efter spilleregler og inden for rammer, som er politisk besluttede. Derfor er debatten også rigtig relevant.

De grundlæggende vilkår, som forespørgslen fokuserer på, nemlig løn, arbejdsforhold, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og beskatning, er således alle afhængige af de signaler, som landenes egen regulering i form af lovgivning osv. sender til markedet. I takt med internationaliseringen og globaliseringen er disse spørgsmål også blevet globale anliggender og kræver derfor globale aftaler, og det er derfor, vi har internationale konventioner. Arbejdstagerområdet er bl.a. reguleret af de 187 ILO-konventioner, der er vedtaget siden 1919. Og på miljøområdet er der over hundrede regionale og globale aftaler.

Men signalerne til markedet fra disse internationale standarder udebliver, hvis de ikke implementeres nationalt. Mangelfuld regeringsførelse, dårlig økonomi og svag kapacitet er vigtige forklaringer på, at udviklingslandene ikke formår implementeringen. Derfor er god regeringsførelse og kapacitetsopbygning helt centrale elementer i både den bilaterale og den multilaterale danske udviklingspolitik og bistand. Handelspolitikens fornemste opgave i denne sammenhæng er at bidrage til en globalt bæredygtig økonomisk vækst. Derfor bør både arbejdsforhold og miljø efter dansk opfattelse være en del af de internationale forhandlinger om at sikre øget handelsliberalisering.

EU's såkaldte GSP+-arrangement ansporer f.eks. udviklingslandene ved at sikre ekstra toldnedsættelser for eksporten til EU, såfremt landene har ratificeret og implementeret en række internationale standarder for arbejdsforhold, miljø og god regeringsførelse.

Regeringen lægger også vægt på, at danske virksomheder i udlandet efterlever de normer for socialt og miljømæssigt ansvar, der kendes som Corporate Social Responsibility, normalt forkortet CSR. Et stigende antal danske virksomheder indgår i dette arbejde, bl.a. i FN's Global Compact.

Danmark støtter aktivt arbejdet med forbedring af arbejdstagerrettigheder og sociale forhold på globalt plan under ILO's Decent Work Agenda, sådan som hr. Frank Aaen også efterly-

ste det. Denne dagsorden for anstændigt arbejde fremmer bl.a. medlemsstaternes ratificering og implementering af grundlæggende konventioner om f.eks. foreningsfrihed, retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger samt forbud mod diskrimination og de værste former for børnearbejde og tvangsarbejde.

Kl. 10.20

EU besluttede i 2005 som opfølgning på ILO-rapporten om den sociale dimension og globaliseringen at fremme samarbejdet mellem WTO og ILO om handel og arbejdstagerrettigheder. I december 2006 støttede Rådet, at ILO's decent work-koncept, anstændigt arbejde-begreb, skal indarbejdes i EU's interne og eksterne politikker; det gælder bl.a. i udvikelsesforhandlinger, nabo-skabsprogrammer, udvikling og handel.

I forbindelse med fastsættelsen af dagsordenen for de multilaterale forhandlinger under WTO's Doharunde har Danmark og EU arbejdet aktivt, men forgæves, indrømmer jeg, på at inddrage handel og arbejdstagerrettigheder som forhandlingsemne. Vi ønskede det inddraget, men det ønskede en række lande altså ikke. Derfor støtter regeringen EU's bestræbelser på at fremme sociale rettigheder og arbejdstagerrettigheder i de handelsaftaler, som vi så laver med vækstmarkederne i Asien og Latinamerika, hvorom der snart skal forhandles, og der er det vigtigt, at arbejdstagerrettighederne, ILO's politik, indgår i vores aftaler.

Danmark har igennem mange år lagt stor vægt på at fastholde EU's lederrolle i gennemførelsen af en ambitiøs international miljøregulering. Danmark har også i de senere år taget flere internationale initiativer, der sigter på at styrke det internationale samfunds fokus på sammenhængen mellem miljø og den økonomiske globalisering, som øget samhandel er udtryk for.

Den overordnede udfordring består i at bryde koblingen mellem økonomisk vækst og accelererende miljøbelastning, ikke mindst i de nye vækstøkonomier, for vi ved jo, at hvis man bare har økonomisk vækst uden miljøhensyn, så kommer der altså en regning senere, som nedsætter den økonomiske vækst.

Det Økonomiske Råds forårstopmøde i marts 2007 sendte et kraftigt signal om, at EU vil indtage en lederrolle i bestræbelserne på at reducere drivhusgasserne og øge vedvarende energi. Det arbejdede Danmark meget for, og vi er tilfredse med det resultat. Det er nemlig vigtigt, at vi sender signaler til de europæiske markeder og til de

store udledere af CO₂, som endnu ikke har forpligtet sig internationalt.

For os er det en mærkesag, hvilket bl.a. har ført til, at Danmark fik tildelt og påtager sig værts- og formandskabet for FN's klimakonference i 2009, som FN's generalsekretær nu taler om måske kan blive i 2008, og det vil vi da hilse velkommen.

Det her understøttes jo af Udenrigsministeriets nylige studie af, hvordan udenrigspolitikken i bred forstand kan spille en tydeligere rolle, når det gælder om at fremme en mindre CO₂-afhængig globaløkonomisk udvikling, og vi arbejder nu videre med anbefalingerne, også i EU.

Det netop afholdte ministermøde i FN's miljøprogram UNEP blev på dansk foranledning afholdt under overskriften »Miljø og globalisering«. Debatten blev understøttet af en studie iværksat af Udenrigsministeriet, og på mødet, som også generaldirektøren for WTO deltog i, foreslog den danske miljøminister, at der udvikles internationale normer for inddragelse af miljøhensyn, når virksomheder træffer beslutninger om investeringer i udlandet, præcis for at imødegå nogle af de uheldige virkninger, som hr. Frank Aaen nævnte. Vi regner med, at vi får resultater, som vil blive omsat i en række forslag til mere indgående drøftelse.

Jeg kan også nævne, at Danmark i Doharunden er blandt de varmeste fortalere for liberalisering af handel med miljøteknologi – et aspekt, Danmark også arbejder for får en vigtig plads i EU's handelsaftaler med vækstøkonomierne i Asien og Latinamerika som supplement til en ny WTO-aftale.

Sidst, men ikke mindst, er miljø et af de største indsatsområder i den danske udviklingsbi-stand. Formålet er at fremme bæredygtig udvikling i udviklingslandene og at afhjælpe belastningen af miljøet på globalt, nationalt og lokalt plan. Dette styrker modtagerlandenes muligheder for selv at løfte hovedansvaret på længere sigt. Det fremmer også miljø som et tværgående hensyn gennem direkte miljøindsatser både multilateralt og bilateralt. Mange indsatser bidrager direkte og indirekte til at styrke udviklingslandenes gennemførelse af forpligtelserne i de internationale miljøaftaler.

Som led i udviklingssamarbejdet har vi også i OECD-DAC været med til at udarbejde en vejledning for, hvordan udviklingslandene kan

fremme en bæredygtig udvikling gennem skattereformer på miljøområdet.

Angående skat er det jo næppe nogen hemmelighed, at skattesystemet er blevet genstand for konkurrence mellem staterne. Nogle lande har indledt, hvad der kaldes unfair eller skadelig skattekonkurrence for at tiltrække virksomheder og dermed arbejdspladser fra andre lande. Danmark og flere andre lande har indført særlige værneregler for at imødegå aggressiv nedsættelse af grundlaget for dansk beskatning. Vi er også sammen med den øvrige del af Norden indgået i fælles forhandlinger med lande, som har en lav beskatning, der kan udnyttes til omgåelse af de nordiske landes skatteregler. Derudover har Danmark i EU og OECD gennem flere år arbejdet aktivt med tiltag til imødegåelse af skadelig skattekonkurrence. Et sådant internationalt samarbejde modvirker, at den øgede globalisering medfører et globalt kapløb mod bunden i forhold til beskatningen.

KI. 10.25

Det bringer mig så frem til spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om et globalt kapløb mod bunden, hvad angår arbejdsforhold og miljø, sådan som forespørgslen jo forudskikker. Men om sammenhængen mellem handel og beskæftigelsesforhold har ILO og WTO i en rapport fra februar i år bl.a. konkluderet, at handelsliberalisering skaber behov for omstrukturering og fører til både nedlæggelse og skabelse af arbejdspladser. Sådan er det jo. Men der er ikke belæg for, at overholdelse af arbejdstagerrettigheder hæmmer et lands konkurrenceevne. Ifølge OECD foreligger der ej heller dokumentation for, at virksomheder, der lægger deres produktion i de nye vækstøkonomier, gør det for at spare på miljøomkostningerne. Dertil udgør miljøudgifterne faktisk som oftest en alt for ubetydelig del af virksomhedernes samlede omkostningsbillede. Så det er altså ikke derfor, de flytter. Der er altså ikke belæg for Enhedslistens indledende antagelse.

Man kan være, som det er fremgået, enig i, at det er en stadig udfordring at sikre, at verdens regeringer sender de rette signaler til markedet om en bæredygtig udvikling og udvikler internationale aftaler for at sikre en bæredygtig udvikling, både hvad angår miljø og arbejdsmiljø og arbejdstagerforhold. Og Danmark gør, som det er fremgået, på mange områder en ekstraordinær indsats for dette.

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så går vi til forhandling, og først er det ordføreren for forespørgsregerne, hr. Frank Aaen.

Forhandling**Frank Aaen (EL):**

Tak til udenrigsministeren for besvarelsen, og tak for, at man i virkeligheden kom med ganske mange pæne ord om, hvad man gerne ville. Vi er sådan set enige om, at det her skal være bedre, end det er i dag. Når der så sluttet af med at blive sagt, at der ikke er grund til at have den bekymring, som Enhedslisten alligevel har, fordi der ikke er noget, der tyder på, at der kommer den der bevægelse mod bunden, kan vi så ikke bare vedtage noget?

Kan vi så ikke bare vedtage, at vi siger, at når varer, der ikke overholder ILO's konventioner i produktionen, kommer til Danmark, så siger vi: Jamen dem vil vi ikke tillade import af? Ikke for at undgå import, men for at undgå import, hvor mennesker i den anden ende er blevet mishandlet, måske udsat for slavearbejde eller på anden måde dårligt behandlet. Hvis ikke der er noget problem, så kan vi jo bare vedtage, at vi gør noget, så kan vi vedtage, at vi gør noget i EU, vi kan vedtage, at vi gør noget i WTO, eller vi kan måske sige, at vi i Danmark vedtager, at vi ikke vil acceptere den form for produktion.

Vi vil ikke som forbrugere acceptere, at når vi går ned i en butik og køber peberfrugter, der er billige, så skal vi bagefter læse i avisen, at de, der har lavet peberfrugter, puttet dem i pakker og sørget for, at vi kunne få dem, har haft ualmindeligt nedværdigende arbejdsforhold.

Når vi har været på hospitalet og er blevet opereret, så vil vi ikke, når vi kommer hjem, acceptere, at de instrumenter, vi er blevet opereret med, er blevet produceret af børnearbejdere, hvor de har stået og arbejdet med gift ude i Pakistan. Vi vil ikke under nogen omstændigheder være med til at understøtte, at en virksomhed i Danmark bliver lukket, fordi den er blevet udkonkurreret af ansatte i en anden del af verden, hvor man overhovedet ikke har taget hensyn til miljøet.

Vi går ikke ind for at stoppe samhandel – det sagde ministeren også – og vi går ikke ind for, at man skal stoppe med at være globale, men vi siger bare, at der må være nogle spilleregler på det globale område, hvor vilkårene er i orden,

og hvor vi kan være sikre på, at de er i orden. Det er bl.a. af hensyn til slavearbejderne i Vestafrika, som laver kakao til Toms Chokolade, hvor vi ved, der er udbredt slavearbejde og børnearbejde, vi er nødt til at stoppe den form for produktion. Vi skal give vores bidrag til at stoppe den produktion ved at sige, at vi så ikke importerer det til Danmark. Vi gør det af hensyn til de ansatte i Danmark, som bliver udkonkurreret, hvis ikke de selv accepterer at få tilsvarende elendige vilkår, hvor lønnen bliver presset voldsomt ned, og vi gør det som forbrugere, der ikke vil udsættes for, når vi kommer hjem med et håndklæde eller med en T-shirt, som vi er glade for, og som vi lige har betalt 100 kr. for og får at vide, at den, der har lavet T-shirten, har fået 12 øre i arbejds løn for at lave den T-shirt.

Kl. 10.30

Det er på alle niveauer, vi har brug for at lave nogle regler, for desværre er det jo sådan i dag, at når vi vil begrænse handelen, fordi noget er sundhedsfarligt, og vi ikke kan lide det, f.eks. fordi det er kræftfremkaldende, får vi ikke lov til at gøre det. Nogle gange kan vi måske få en domstolsafgørelse, som siger, at vi gerne må stoppe en produktion, som er kræftfremkaldende, og at vi gerne må have lov til at forbyde import af den. Sådan er det nogle steder på det miljømæssige område – desværre ikke alle steder – men når det gælder arbejds vilkår, er vi stort set helt frataget mulighederne for at kunne reagere.

Derfor spørger vi: Er det ikke nødvendigt, at vi gør noget mere? Skal Danmark overhovedet nogen sinde acceptere en handelsaftale med et andet land, f.eks. med Kina, hvor vi accepterer, at Kina bryder arbejdstagerrettigheder, f.eks. retten til frie fagforeninger? Er vi ikke nødt til at sige: Jamen vi vil ikke forhandle frihandelsaftaler med et land, som ikke godkender de mest elementære arbejdstagerrettigheder? Det er den slags ting, vi gerne vil have at regeringen forholder sig til.

De pæne ord kan man jo læse på alle de store virksomheders hjemmesider. På alle hjemmesider skriver de alle de pæne ord, men når vi kommer ned i butikken, ser det anderledes ud, og derfor: Skal vi ikke gå fra de pæne ord til handling og sige, at der simpelt hen skal være sanktioner, hvis det er sådan, at landene ikke overholder elementære arbejdstagerrettigheder?

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Så er det hr. Jens Hald Madsen som ordfører.

Jens Hald Madsen (V):

I Venstre mener vi, at det er en helt relevant debat, Enhedslisten har bragt på banen, for global handel skaber vækst, men den stiller også krav om ansvar til alle, og derfor er vi i Venstre enige med Enhedslisten i, at der *skal* stilles krav vedrørende arbejdsforhold; der *skal* stilles krav vedrørende miljøet, og der *skal* stilles krav vedrørende den spekulation, der sker, bl.a. i skatteforhold. Derfor er det selvfølgelig vigtigt at fastsætte nogle rammer, men det skal være – og det vil jeg understrege – nogle rammer for en positiv vækst.

Vi har set den tendens, at selv vore egne forbrugere stiller større og større krav til, hvor et produkt bliver fremstillet, af hvem det bliver fremstillet, og hvordan det bliver fremstillet. Her ligger der altså nogle krav om en gensidighed i form af internationale aftaler.

Vi kan, som hr. Frank Aaen meget rigtigt sagde, holde mange store taler. Men hvis de skal føres ud i handling, kræver det, at vi gør det internationalt, og her har Danmark rent faktisk gjort et stort stykke arbejde, både i ILO, i WTO, i EU-regi og i FN-regi. Derfor mener jeg rent faktisk, at Danmark har en førerposition, også når det gælder miljø og alternative energikilder. Vi skal sågar have formandskabet for FN's klimakonference i 2009.

Et af de store problemer i WTO har jo været, at Afrika som region har været en slags gidsel for store kommende industrinationer. Vi skal hjælpe afrikanerne ud af den problematik for at få øget den regionale handel, der skal foregå i Afrika. Faktisk er det sådan, at 70 pct. af den told, som udviklingslandene opkræver i dag, bliver opkrævet og betalt af andre udviklingslande, og derfor er det helt afgørende, at vi får sat fokus på frihandel.

Kl. 10.35

Der er mange succeshistorier. Succeshistorierne går fra Sydkorea over Kina til Mexico, og deres fællesnævner er, at landene har fået åbnet deres økonomier for handel og for udenlandske investorer. Eksempelvis har Mexico forvandlet sig fra at være et decideret udviklingsland til et land, hvor 17 millioner ud af de godt 100 millioner indbyggere har et velstandsniveau, som svarer til eller er højere end det danske gennemsnit. Kina begyndte for alvor at åbne sin økonomi i løbet af 1990'erne, og det skønnes, at 300 millioner indbyggere er blevet løftet ud af fattigdom. Derfor har det altså betydning, at vi får lavet de rammer.

Nogle gange føler jeg måske, at der er en lidt negativ holdning hos Enhedslisten, men mit spørgsmål er: Hvad er alternativet? Når Enhedslisten taler om lønpres og dårlige arbejdsforhold, bliver jeg måske nødt til at sige, at den diskussion kan man kun have, hvis der er en industri i det pågældende land, og det er præcis det problem, en region som Afrika har haft. Der har simpelt hen ikke været noget arbejde, og der har ikke været spørgsmål om arbejdsrettigheder, fordi man ikke har kunnet få investorer ud til mange afrikanske lande, og problemstillingen er stadig den samme.

Uden at drille Enhedslistens ordfører bliver jeg derfor bare nødt til at sige, at der er blevet lavet mange planøkonomiske eksperimenter rundt om i verden, i Østeuropa og ikke mindst i Afrika. Her har der virkelig været et kapløb om at nå bunden, alle er blevet drevet ud i fattigdom, og derfor mener Venstre, at bistand kun er den nødvendige førstehjælp, og at det er frihandel, vi skal prøve at sætte nogle rammer op for.

Vi er grundlæggende enige i, at man kan frygte det, som Enhedslisten var inde på, men jeg synes blot, det er en fantastisk udvikling, der er sket. Med den øgede samhandel har man generation for generation set en øget velstand. Vel er der forskel på, hvem der tjener pengene, men generelt set har den haft en kæmpeindflydelse på, at så mange millioner mennesker rundt om i verden rent faktisk har fået øget deres velstandsniveau.

Jeg skal på vegne af Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkepart fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Med henblik på fremme af en verdensomfattende bæredygtig udvikling opfordrer Folketinget regeringen til gennem EU og internationale aftaler forsat at arbejde for

- den bredest mulige støtte til opfølgning af ILO's oplæg til fremme af anstændige arbejdsvilkår i såvel ILO-medlemmernes interne som eksterne politikker, herunder i samarbejdet med tredjelande,
- en ambitiøs international miljøregulering, der medvirker til at bryde koblingen mellem økonomisk vækst og miljøbelastning, og som fremmer inddragelse af miljøhensyn i såvel offentlige som private dispositioner,

- et positivt resultat af forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden, der gennem handelsliberalisering af miljøvenlige og ressourcebesparende teknologier bl.a. medvirker til at fremme bæredygtig udvikling og sikrer miljøkonventionernes integritet over for internationale handelsregler,
- internationale handelsaftaler, der supplerer de multilaterale WTO-aftaler, medvirker til en bæredygtig udvikling ikke mindst i større industrialiserede lande og nye vækstøkonomier i Asien og Latinamerika og fremmer Syd-Syd-handel, og
- et styrket internationalt samarbejde om beskætnings, der modvirker skadelig skattekonkurrence.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 57).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, igen har vi jo hørt alle de pæne og rigtige ord, og vi vil alle sammen det samme. Men hvad sker der med et land, hvad sker der med en virksomhed, som gang på gang ikke retter sig efter de pæne ord, hr. Jens Hald Madsen lige har sagt?

Er der nogen sanktioner i forslaget? Jeg kunne ikke høre det. Man kan jo godt sige »fortsat arbejde for«, sådan som jeg hørte, men det er ikke gået så godt, for vi ser jo urimelighederne ude på verdensmarkedet. Hvilke sanktioner foreslår regeringen og Venstre der kunne indføres over for dem, der konsekvent overtræder menneskerettighederne og forbuddet mod børnearbejde og ikke overholder de rimelige krav til miljøet? Hvad foreslår Venstre der skal ske over for de virksomheder og de lande, der ikke overholder reglerne?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Først bliver jeg bare nødt til at minde ordføreren om, at hvis vi tager nogle af de lande, som nævnes i diskussionen om arbejdstagerrettigheder, og ser på, hvordan det var før den tid, de ikke havde frihandel og ikke var i vækst, hvad var det så for nogle vilkår, den lokale befolkning havde? Det var nogle kummerlige forhold. Men

det retfærdiggør selvfølgelig ikke, at internationale koncerner skal udnytte de muligheder, der er, bestemt ikke.

Der ligger efter min mening to elementer i forholdet. Vi kan se en tendens i f.eks. Kina, Mexico og Sydkorea til, at når man begynder at bygge en industrination op, vil man også gerne have anerkendelse i det internationale samfund. Man vil gerne derind, hvor vi andre er, men for at man kan komme det, kræver det god regeeringsførelse, og at man rent faktisk lever op til konventionerne og aftalerne i det internationale samfund. Det er den ene vej til at nå målet, og det skal ikke ske via sanktioner, men fordi de kan se det positive i, at de får medlemskab af klubben. Det er det ene element, og det andet er, at forbrugerne skal reagere mere og mere, hvis en virksomhed udnytter sine arbejdere rundtomkring, og boykotte produkterne.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, det er jo fint at overlade hele ansvaret til forbrugerne og sige, at det er dem, der skal reagere. Men der er bare det problem, at forbrugerne jo ikke ved, hvordan tingene er produceret, for det står ingen steder. Man kan ikke finde noget nogen steder. En gang imellem kan pressen finde nogle oplysninger, som den kan viderebringe, så vi bliver klogere, men som forbruger ved man i almindelighed ikke, hvordan tingene er produceret.

Hvorfor er det sådan, at hvis vi overtræder konkurrencelovgivningen, kommer alle sanktionerne væltende ned over os, vi får bøder og alt muligt andet, og vi bliver truet med, at vi ikke kan sælge vores produkter til andre lande, men lige så snart det drejer sig om arbejdstagerrettigheder, er der ingen sanktioner? Hvorfor skal det være sådan, at det kun er konkurrencelovgivningen, der medfører sanktioner? Hvorfor skal der ikke være nogen sanktioner for overtrædelse af menneskerettigheder?

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er simpelt hen ikke korrekt, hvad ordføreren siger, for det er sådan, at for at man kan få en frihandelsaftale, skal man overholde nogle helt specifikke regler, og hvis man ikke overholder dem, får det faktisk konsekvenser. Det er også sådan, at i forbindelse med at man kan blive ramt på grund af overtrædelse af konkurrence-

aftaler osv., vil det netop være sådan, at jo længere frem et land kommer med industrialisering, desto flere forpligtelser får det over for forskellige aftaler og konventioner, og det samme gælder for virksomheder.

Jeg tror, hr. Frank Aaen er meget opmærksom på, at de store koncerner er meget fokuserede på deres branding, deres navn, og at de ved, hvor stor skade det gør, hvis det kan konstateres, at de f.eks. gør brug af børnearbejde. Det har vi set eksempel på eksempel på, og jeg tror, det netop er grunden til, at undersøgelser har vist, at internationale koncerner faktisk er interesserede i at komme ind i de lande, hvor der er størst mulig gennemsigtighed med hensyn til lovgivning og arbejdsforhold.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg synes, det er et udmærket forslag til vedtagelse, som er fremsat af hr. Jens Hald Madsen.

Mit spørgsmål går på den sidste del, hvor det understreges, at vi har brug for et styrket internationalt samarbejde om beskatning, der modvirker skadelig skattekonkurrence. Jeg regner med, vi er enige om, at man skal arbejde alt, hvad man kan, for at få fjernet de skattely, der findes i verden. Det er et område, hvor vi faktisk ser en konkurrence mod bunden, i hvert fald når det gælder selskabsbeskatningen, og vi ser den faktisk også i Europa. Jeg vil spørge hr. Jens Hald Madsen, om det ikke kunne være en god idé, hvis vi i hvert fald i EU kunne kæmpe for at få indført en minimumsbeskatning af selskaber, så vi i hvert fald på EU-plan kan vise, at vi kan stoppe konkurrencen mod bunden.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg vil sige, at som liberal er det ikke lige sådan en idé, der popper op i mit hoved, når jeg skal se på, hvad der kan bruges i værktøjskassen.

Et kendetegn for lande, som ønsker at få en vækst, er jo, at de forsøger at skaffe sig nogle konkurrencefordele, altså noget, der gør det attraktivt for nye investorer. Et rigtig godt eksempel er Irland, som jo anvendte de forskellige værktøjer, og vi kan jo se, at efterhånden som Irland får råd til det, regulerer de deres forskellige værktøjer, så de får større lighed med andre EU-landes.

Jeg forstår godt hr. Steen Gades tanker, men jeg bliver bare nødt til at sige, at jeg ikke tror, det er muligt i virkelighedens verden. En del af fri-

handel er jo, at der foregår en konkurrence, hvor man bruger forskellige værktøjer.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jamen så er det jo, vi skal til at kigge på, hvilke værktøjer vi har, og hvilke værktøjer vi kan bruge. Det kunne hr. Jens Hald Madsen selvfølgelig godt sige noget om, men jeg vil godt bore lidt mere i EU-delen.

Det handler jo ikke bare om Irland. Det handler jo om, at nu sætter alle EU-lande deres selskabsbeskatning ned. Det gør regeringen også, og det gjorde den tidligere regering sådan set også, fordi nabolandene gjorde det. På et eller andet tidspunkt får vi faktisk her en konkurrence mod bunden, når det handler om beskatning af virksomhederne, og jeg regner med, at hr. Jens Hald Madsen ser det som et problem, at store multinationale koncerner kan flytte rundt med skatten, som det passer dem.

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Jeg ser skattespekulation som en udfordring, forstået på den måde at jeg for det første er grundlæggende imod, at EU skal begynde at lave standarder for national beskatning, og at jeg for det andet er nødt til at sige, at skat jo også er et ideologisk politisk spørgsmål. Skat er et fordelingsredskab, og derfor er jeg altså ikke interesseret i, at EU skal lave en ideologisk manifestation af, hvordan fordelingen skal være.

Jeg synes tværtimod, det er godt, at vi har markedsøkonomi, og det er også godt, hvis vi kan sørge for, at dansk erhvervsliv får nogle gode vilkår, så vi kan være konkurrencedygtige. Det er nemlig en del af grundlaget for, at vi kan have et velfærdssamfund, at beskatningen kan blive lavere, så ligefrem udpege hr. Steen Gades tanker til det gyldne redskab er jeg ikke enig i.

Kl. 10.50

Formanden:

Tak til hr. Jens Hald Madsen. Så er det fru Lise von Seelen som ordfører.

Lise von Seelen (S):

Enhedslistens forespørgsel retter opmærksomheden mod flere af de områder, der er meget afgørende, når vi snakker øget global samhandel, nemlig at løn- og arbejdsforhold, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og skatter ikke må udvikle sig i negativ retning.

Den øgede globale samhandel forpligter især os, som bor i den velhavende del af verden, så vi kan bidrage til at trække udviklingen i den rigtige retning. Det er afgørende vigtigt, at den vækst, vi har, er med til at bekæmpe fattigdom. Det er meget vigtigt, hvis vi skal binde den globale verden sammen, at vi har vækst, og der er områder i verden, hvor vækstbetingelserne er ekstremt svære.

Vi skal have tingene tilrettelagt sådan, at den øgede samhandel kommer netop de områder til gavn. Jeg tænker ikke kun på de områder, der er storvækstsområder, men faktisk også på de fattige områder, som har meget små økonomier. For at det kan ske, må vi handle samlet og med en tydelig fælles overordnet målsætning om, at det handler om at sikre bedre muligheder for alle mennesker, især i de truede områder.

Bedre muligheder handler selvfølgelig om vækst, men også om, at de mennesker, der skal være med til at bidrage til væksten, skal have gode arbejdsforhold og gode levevilkår i øvrigt. Uanset om vi arbejder på det globale niveau, på EU-niveau eller i nordisk sammenhæng, har vi et meget stort ansvar for at trække udviklingen i den rigtige retning.

Arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljøer og aktiv miljøbeskyttelse er størrelser, der hænger sammen. De hænger også sammen med menneskers trivsel de steder, hvor de lever, og det er af afgørende betydning, at vi med vores egen praksis, både hjemme og ude, er det gode eksempel og stiller krav om, at handelsaftaler, der indgås som led i samarbejdet, tager udgangspunkt i en tankegang, der er koncentreret om bæredygtighed, og at det kan ses i aftalerne.

Vi har brug for at prioritere miljøhensynet i alt, hvad vi beskæftiger os med. Vi ved, at i fattige områder kan man i sagens natur ud fra nødvendighedens lov have en tilbøjelighed til at opnå hurtige gevinster, og her må vi gennem aftaler være ambitiøse på miljøets område, og det må vi også være i de internationale reguleringer. Vi må påvirke dem, og vi skal sikre, at miljøvenlige og ressourcebesparende teknologier kan bidrage til at sikre en global bæredygtighed gennem fremsynede handelsaftaler.

Vi kender gode eksempler; bl.a. kan nævnes ILO's decent work agenda og andre projekter, som trækker i den rigtige retning, men vi kender altså også dårlige eksempler. Hr. Frank Aaen har nævnt nogle af dem, og det er jo rigtigt, at det berører os meget, når vi kan se, at vi er forbrugere

re i et marked, hvor der omsættes varer, som er fremstillet på den mest umenneskelige måde.

Vi har eksempler fra tekstilindustrien, hvor folk i Indien har arbejdet under så dårlige vilkår, at det har kostet dem livet. Vi havde for nogle måneder siden en anden forespørgsel, der handlede om handelsaftaler mellem EU og Afrika, og ved den lejlighed sagde vi, at vi er parat til at gå endnu videre. Vi vil gerne analysere, hvordan der kan åbnes bedre muligheder for at komme ind på de europæiske markeder for de lande, som har hårdt brug for at få åbenhed i deres handel, og det synspunkt vil vi også gerne nævne ved denne lejlighed.

Kl. 10.55

Vi vil gerne takke Enhedslisten for at bringe dette tema op. Vi synes, det er et både meget vigtigt og meget alvorligt tema, og vi synes, at de områder, Enhedslisten har peget på, alle er vigtige. Vi må arbejde konstruktivt for en bæredygtig global sammenhæng, og at vi må påtage os et særligt ansvar, fordi vi er så heldige, at vi bor i den velhavende del af verden.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hvad skal vi gøre ved en multinational virksomhed, som bliver ved med at overtræde alle reglerne? Hvad skal vi gøre over for et land, hvor man f.eks. har forbudt fagforeningers eksistens og virksomhed, og hvor man accepterer, at miljøet bliver svinet til? Hvad skal konsekvensen være for dem, der ikke overholder det, vi er enige om? Kan vi f.eks. forbyde, at man importerer varer fra et sådant firma, eller skal vi bare acceptere, at de kan blive ved med at sælge deres varer i Danmark og også kan sælge dem, fordi de er de billigste sammenlignet med varer, der er produceret på en ordentlig måde?

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Man kan selvfølgelig gå flere veje. Man kan tænke over, om vores bedste mulighed for at påvirke de uheldige måder at optræde på, som hr. Frank Aaen nævner, kunne være at gå ind i det internationale samarbejde og påvirke ad den vej, eller om man skal lukke et system og lukke andre ude fra det, og her er det Socialdemokratiets opfattelse, at på de områder, hvor vi gerne vil være med til at skabe vækst, kan vi på lang sigt bidrage bedst ved at være med til at lave internationale samarbejdsaftaler om handel.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi foreslår ikke at holde nogen ude. Vi foreslår at sige til virksomheder og til lande: I skal behandle jeres ansatte ordentligt, og I skal behandle miljøet ordentligt. Og hvis de ikke gør det, vil vi sige: Nu får I en frist på en bestemt periode til at rette op på det, f.eks. acceptere forbuddet mod børnearbejde, give fagforeninger frie rettigheder til at arbejde i det pågældende land og tage hensyn til miljøet. Det er vi enige om.

Men hvad gør vi så med den virksomhed eller det land, der konsekvent ikke vil rette sig efter, at der skal være ordentlige vilkår? Skal vi bare lade dem fortsætte? Det er det, der er det grundlæggende spørgsmål i hele debatten. Skal der være mulighed for at indføre sanktioner over for folk, lande og virksomheder, der gør brug af børnearbejde? Skal vi have den mulighed, eller skal vi ikke have den mulighed?

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Der er jo forskel på, hvad man tror der vil gavn sagen bedst. Der er ingen tvivl om, at vi alle er optaget af at afskaffe børnearbejde, og at vi alle gerne vil forbedre vilkårene for de børn, som lever i de områder, hvor der findes børnearbejde, og jeg kan høre på hr. Frank Aaen, at hr. Frank Aaen tror, at den mest effektive model til at hjælpe børnene er at lukke af for varerne. Vi tror derimod, at man hjælper børnene bedst ved at indgå i og være en stærk part i det internationale samarbejde, der sikrer, at de konventioner, som vi har bekendt os til, også bliver overholdt i de dele af verden, hvor børnearbejde er almindeligt.

Formanden:

Tak til fru Lise von Seelen. Så er det hr. Morten Messerschmidt som ordfører.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg skal starte med at takke forespørgerne for endnu en gang at give os anledning til at diskutere frihandel. Det er jo en tilbagevendende begivenhed at diskutere WTO-aftaler og frihandel her i Folketingssalen, og det er der sådan set også god grund til, for der er ingen tvivl om, at vejen til en bedre verden, vejen til en rigere verden, vejen til en verden, hvor flere har grundlæggende rettigheder – arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljørettigheder, demokratiske rettigheder osv. – er frihandel, fordi frihandel er forud-

sætningen for at skabe den økonomiske vækst og det økonomiske udgangspunkt, der netop skal til for at give borgerne de rettigheder.

Kl. 11.00

Jeg tror, at vi alle sammen er blevet slået med frygt over de frygtelige billeder, der har været af forhold i Kina, i Indien og i andre dele af den tredje verden, hvor vi har set grelle eksempler på børnearbejde, på helt horrible arbejdsmiljøforhold, på slavearbejde osv. Der er ingen tvivl om, at vi må gøre et aktivt arbejde for at få skabt en forbindelse til de her lande, så man får en forpligtende dialog og et samarbejde om at få afhjulpet de her mange problemer, men altså også om at få skabt frihandel. Det gælder sådan set både, når man taler i FN-regi, og når man taler i WTO-regi, i Europarådets regi eller noget som helst andet. Det er her, kampen må stå i retning af mere fri handel.

Henstillinger og formaninger kan være en god ting, men de kan ikke gøre noget uden det økonomiske udgangspunkt. Det er fint nok, at vi kan sige, hvordan man skal indrette sit arbejdsmarked. Vi har givetvis en masse ideer om, hvordan Kina og de andre lande, vi taler om, bør ændre sig for at skabe bedre forhold for deres arbejdstagere, men det er og bliver tom snak, hvis ikke vi også skaber mulighed for, at de her lande kan få en økonomi op at stå, så de kan finansiere de mange redskaber, der skal til.

Jeg må altså sige, at der i det utal af debatter, vi har haft om frihandel her i Folketinget, jo politisk tegner sig et meget klart billede. Der er nogle partier, som ønsker at tage ansvaret. Der er nogle, der ønsker at sige: Dette er vejen, vi skal gå, dette er mulighedernes vej. Og så er der et parti, sjovt nok det samme parti, som også starter alle de her forespørgselsdebatter, som ikke ønsker andet end rent snak. Det er jeg altså nødt til at sige. For det er helt klart, at det er de samme spørgsmål, der bliver stillet hver eneste gang, og det er de samme diskurser, vi får fremlagt hver eneste gang, og det er sjovt nok derfor også de samme svar, som Enhedslisten får hver eneste gang.

For mig at se er der kun en vej, og det er frihandel, global frihandel. Verdensbanken har beregnet, at tolden på alene industrivarer andrager et så anseligt beløb som 190 mia. US-dollar. En halvering af subsidierne og af de handelsbarrierer, vi ser rundt omkring i verden, ville kunne fordoble den globale vækst. Andre beregninger viser, at har man et beløb i omegnen af 400 mia.

US-dollar, kan man næsten udrydde fattigdom på kloden.

Det skrider derfor til himlen, når WTO's egne beregninger siger, at en fjernelse af alle handelsbarrierer vil skabe en økonomisk vækst på 620 mia. US-dollar. Det er samme økonomiske størrelse som hele Australiens samlede økonomi – blot ved at fjerne handelsbarriererne. Jo, siger Enhedslisten så, men det vil gå frygteligt ud over den fattige del af verden, for de vil blive udsat for en helt urimelig behandling, og de kan overhovedet ikke håndtere at skulle liberalisere og nedbringe deres toldbarrierer.

Javel, er svaret. Men hvordan er det nu lige, det er gået i virkelighedens verden? Hvordan er det nu lige, det er gået i de lande, som rent faktisk har forsøgt sig med de her ting? Jo, det er sådan, at man i Mozambique har formået at forøge sine indtægter på told med 50 pct., på trods af at man har sænket de procentuelle toldsatser: en forøgelse af sine indtægter på 50 pct. med lavere satser. Der er jo ikke noget klarere bevis for, at lavere toldbarrierer og færre handelsrestriktioner fører til øget vækst. Øget vækst fører til bedre muligheder for at skabe demokrati, arbejdsretter og godt arbejdsmiljø.

Eksemplerne er utallige på, at det er den rigtige vej at gå. Det er helt klart, at vi skal holde fast i det spor, der ligger i WTO, hvor vi kan få en samlet aftale med 150 lande, men det er også afgørende, at ligger WTO stille, er organisationen også i fremtiden lammet, som vi ser det lige i øjeblikket i Doharunden, så må vi gå den bilaterale vej, hvor vi land for land sikrer frihandelsaftaler, sådan at vi land for land kan sikre en økonomisk vækst, der kan give de enkelte borgere de helt basale og nødvendige rettigheder.

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Man kan selvfølgelig have den opfattelse, at jo mere fri handel og frihed for de store multinationale selskaber, desto bedre er verden. Det synes jeg Dansk Folkeparti gerne må mene, det er helt i orden. Jeg er uenig. For man ved jo, at en meget stor del af de kakaobønner, og det vil sige chokolade, der produceres i verden, bliver produceret af slavearbejdere, af børn i Vestafrika. Man kan så spørge en stor dansk virksomhed, som laver Toms Guld-Barre: Kan I udelukke, at jeres råvarer kommer fra børnearbejde? Men så siger de: Nej, det kan vi ikke. Bør vi så ikke sige til den virksomhed: Jamen I skal garantere, at der

ikke er børnearbejde og slavearbejde i det produkt, vi køber af jer? Kan vi ikke sige til den virksomhed, at det kræver vi af jer? Og vi siger ikke bare, at det skal være forpligtende, men vi siger: I får en straf, hvis ikke I kan garantere, at der ikke er børnearbejde og slavearbejde i jeres produkt.

Bør det ikke være sådan, vil jeg spørge hr. Morten Messerschmidt?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg synes jo, at den første sætning, som hr. Frank Aaen fremkommer med, den her lidt kontinuerlige vederstyggelighed over multinationale selskaber, faktisk er det mest symptomatiske for hr. Frank Aaens og Enhedslistens hele tilgang til det her spørgsmål.

Jeg må bare starte med at sige, at det rent faktisk – uanset om hr. Frank Aaen muligvis hænger fast i en opfattelse af, at det ikke er tilfældet, så vil jeg faktisk fastholde, at det er tilfældet – er selskaber, der skaber værdierne, og at det er værdierne, der er forudsætningen for den økonomiske vækst, som skal skabe de rettigheder, som hr. Frank Aaen og jeg for så vidt er enige om alle bør have en grundlæggende ret til.

Men uden den økonomiske vækst, uden at man får skabt grundlag for, at de her lande kan komme økonomisk på fode i en grad, der bare minder om det, vi kender fra Vesten, så er det en total illusion at tale om, at man skal bekæmpe børnearbejde, at man skal bekæmpe de grove overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne og ILO-konventionerne, som vi ser i øjeblikket, for de lande vil ikke have forudsætningerne for det, hvis ikke der er den økonomiske vækst. Mulighederne vil ikke være der.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er problemet, at sådan en chokolade, en Toms Guld-Barre, ikke er særlig billig i Danmark. Jeg får jo ikke nogen billig chokolade at spise, fordi den er produceret af mennesker, som er børn, som lever på slavelignende vilkår, og som ikke får løn. Det er jo chokoladefirmaet et eller andet sted i kæden, der tager hele profitten.

Derfor spørger jeg: Skal det ikke være sådan, at en virksomhed, der ikke kan garantere ting og ikke gør en ordentlig indsats for, at der ikke er slavearbejde og børnearbejde og udbytning af ekstrem grad i den chokolade, de sælger til os for en høj pris, skal der kunne sanktioneres

imod? Skal vi bare sige: Nå, det var en skam, det må forbrugerne selv klare, det må verdensmarkedet selv klare? Eller skal vi sige til chokoladefirmaet, at det vil vi ikke have?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Nu er det sådan, at langt hovedparten af de lande, som vi samhandler med, har vi jo aftaler med indgået mellem EU og det pågældende land. I de aftaler, som jeg antager hr. Frank Aaen har kendskab til, idet vi rent faktisk har stemt om dem her i Folketingssalen, er der jo en lang række betingelser og forpligtelser om netop de her forhold. Hvis ikke de lande, hvori produktionen finder sted, overholder de aftaler, som vi har indgået, så er det klart, at der skal finde en sanktion sted.

Men jeg synes faktisk ikke, at man kan for-tænke virksomheder i at overholde de regler, som Christiansborg og lovgiver fastsætter, så jeg synes, at fokus fra hr. Frank Aaens side er forkert. Problemet er, at landene ikke fastsætter de nødvendige regler og minimumskrav for deres borgere, og det er der, vi skal gribe ind, og det er det, vi gør i de internationale fora, ILO, Europarådet, WTO og FN. Det er i øvrigt de fora, hvor Enhedslisten helt konsekvent står uden for vedtagelserne, som kommer igennem her i Folketinget.

Formanden:

Tak til hr. Morten Messerschmidt. Så er det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Kl. 11.10

Lars Barfoed (KF):

Den globale samhandel og vel globaliseringen i det hele taget rummer betydelige vækstmuligheder for os alle sammen. Det gælder ikke mindst for den fattigste del af verden, som nærmest er afhængig af, at vi globaliserer samhandelen i verden. De muligheder for vækst og det potentiale for vækst, som globaliseringen indebærer, er i øvrigt ikke bare et økonomisk potentiale, men også ikke mindst et kulturelt potentiale, en mulighed for kulturel vækst og medmenneskelig forståelse, der jo også følger med globaliseringen og den globale samhandel.

Derfor er Det Konservative Folkeparti særdeles positivt over for den globalisering, der finder sted, og vi mener, at vi i Danmark skal udnytte mulighederne så godt som overhovedet muligt.

Men selvfølgelig er der også store risici. Derfor er det også relevant, at vi har en debat som den her i Folketinget i dag. Der er risiko for misbrug af billig arbejdskraft, hvilket har været påpeget i debatten. Der er risiko for en stigende forurening, for en stigende grad af mangel på ressourcer i verden og også for f.eks. skadelig skattekonkurrence. Flere eksempler kunne sikkert nævnes.

En anden udfordring i forbindelse med globaliseringen er naturligvis at sikre, at den vækst, som globaliseringen indebærer og kan indebære, bliver til gavn også for de fattigste lande i verden. For det er jo ikke en selvfølge, at den fattigste del af verden får mulighed for at gribe potentialet og væksten til fordel for dens borgere. Derfor er det også en dimension, vi skal have med. Det er vigtigt, at vi i Den Europæiske Union og WTO sikrer, at den stigende samhandel sker på nogle vilkår, der sikrer en bæredygtig udvikling og vækst også i de fattigste lande i verden.

Hvad er det så, vi i Danmark skal gøre i forhold til den globale samhandel og de udfordringer og risici, der også ligger i den? Vi skal naturligvis sikre, at vi selv i Danmark er parate til at udnytte fordelene; at vi er et konkurrencedygtigt samfund på alle områder, så vi danskere også får fordele af globaliseringen. Det er også en vigtig dimension for danske politikere at sikre det. Det er bl.a. det, regeringen og det store, brede flertal her i Folketinget har gjort med de reformer, der blev gennemført i sommer, hvor der bl.a. ligger en betydelig satsning på forskning. Det er jo bl.a. også derfor, at Det Konservative Folkeparti går ind for, at vi skal have lavere skatter på arbejde her i landet.

Den anden side af det er naturligvis, at vi i Danmark skal deltage aktivt i det internationale samfund for at sikre, at de skadelige virkninger ikke kommer til udtryk, at de skadelige virkninger ikke bliver en realitet, men at vi får forhindret disse risici i at udvikle sig. Der er miljø et godt eksempel på, at Danmark særdeles aktivt har sat dagsordenen. Det er jo på dansk initiativ, på initiativ af den danske miljøminister, at hele temaet om miljø og globalisering er blevet en del af dagsordenen i FN's miljøprogram.

Jeg vil gerne understrege, at tomme ord og buldren fra tomme tænder ikke nytter noget i den her sammenhæng. Det, der nytter noget, det, der flytter noget, er et stadigt og vedvarende arbejde i de internationale fora og organisati-

oner, som Danmark deltager i, først og fremmest i EU og WTO.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Men hvad er det så, hr. Lars Barfoed foreslår skal ske i EU og WTO? Jeg har forstået det sådan, at Det Konservative Folkeparti synes, at der skal være lige konkurrence. Det vil sige, at en virksomhed, der sælger chokolade, skal have samme vilkår som en anden virksomhed. Men den ene virksomhed tager altså hensyn til, at den kun køber sine råvarer et sted, hvor den er sikker på, at de er produceret på ordentlige vilkår. Men den anden synes, at den vil stå bedre i konkurrencen og kunne sælge produktet til en lavere pris eller med en højere profit ved at købe varerne et sted, hvor den præcis ikke har sikkerhed for, at råvarerne er produceret på en ordentlig måde.

Kl. 11.15

Hvad synes Det Konservative Folkeparti skal ske, for at der bliver lige konkurrence mellem de to virksomheder, så det ikke er den grimme dreng i klassen, der vinder, men den pæne dreng? Hvad skal vi gøre for at sikre det?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu synes jeg, at det vigtigste vel er at sørge for, at alle drenge i klassen bliver nogenlunde pæne og ordentlige, så de kan blive vindere alle sammen. Det er vel det, det drejer sig om.

Jeg mener sådan set, at vi skal fortsætte det vedvarende arbejde, som vi i høj grad er involveret i. Vi har bl.a. bidraget til, at alle de konventioner, der er i den internationale arbejderorganisation ILO, bliver indarbejdet i forhold til WTO's arbejde – det er jo et vigtigt mål i sig selv at få gjort det – og at der er en dialog imellem ILO og WTO.

Det er også vigtigt, at Den Europæiske Union i de aftaler, Den Europæiske Union selv laver, og selvfølgelig også i forhold til WTO, men i høj grad i forhold til de aftaler, Den Europæiske Union selv laver med andre lande, indarbejder de krav, man stiller i konventionerne i ILO, så der stilles krav til produktionen i de lande, som vi samhandler med, og der dermed kan lægges pres på de lande, hvis ikke de opfylder ILO's konventioner.

Det er den vej, vi skal gå, og det er også den vej, vi går. Det er den eneste virkningsfulde måde. Men det er jo dybt komplicerede problem-

stillinger, det tror jeg vi begge kan erkende det er. Der er store problemer rundt omkring i verden, og de løses ikke fra den ene dag til den anden.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Der skal være krav til virksomhederne, der skal være krav til landene, det er vi enige om. Men hvad gør vi med de virksomheder, som ikke vil efterleve kravene?

Hvis det er sådan, at det har at gøre med almindelig fri konkurrence, så har vi en masse instrumenter, hvor vi siger: Så kommer vi efter jer, og I får bøder og alt mulig andet. Men hvad gør vi med den virksomhed? Når nu hr. Lars Barfoed om lidt efter den her debat går ud og tager en kop chokolade eller en kop kaffe i automaten bagved Folketingssalen, så er der faktisk ikke nogen sikkerhed for, at den kakao eller den kaffe, der kommer ud af automaten, ikke er produceret med børnearbejde.

Hvad gør vi med en virksomhed, der konsekvent bruger børnearbejde for at sikre sig et billigt produkt og en større profit ved at sælge til hr. Lars Barfoed? Det er jo det, jeg mener. Det kan ikke bare blive pæne ord. Der må være nogle konsekvenser, og jeg kan forstå, at der ikke skal være konsekvenser. Der skal være krav, og der skal være henstillinger og ønsker, men ingen konsekvenser. Er det rigtigt?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu har jeg ikke lagt mærke til, hvor meget hr. Frank Aaen benytter kakaoautomaterne og kaffemaskinerne ude bag ved salen, men det er jo fuldstændig umuligt for nogen af os at sikre os, at der, hver gang vi drikker en kop kakao eller en kop kaffe, eller vi for så vidt køber et eller andet produkt, så ikke er et element et eller andet sted i det produkt, som er produceret under en form, vi egentlig ikke bryder os om.

Den måde, vi kan sikre det på på længere sigt, er via det vedvarende arbejde, der gør, at man i alle lande inden for sit eget land sikrer sig, at produktionsvilkårene er i orden, altså at vi sanktionerer over for lande, der ikke sørger for at have en regulering og en kontrol og et sanktionssystem, der sikrer, at konditionerne for produktion er i orden i det pågældende land. Det er det, vi kan sikre.

For danske myndigheder kan jo ikke rende rundt i verden og være politibetjente i alle muli-

ge lande for at se, hvordan produktionsvilkårene er der. Det ville også være dybt kompliceret, hvis alle virksomheder, der arbejder i Danmark og importerer varer til Danmark, skulle garantere, at der ikke er elementer i deres varer, som på en eller anden måde hidrører fra en produktion, som vi ikke bryder os om.

Den effektive måde er at lægge pres på, at landene selv håndterer det inden for deres eget territorium.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg har lige lyst til at spørge hr. Lars Barfoed, om han ikke mener, at alle danske virksomheder burde tilslutte sig Global Compact? For hvis de tilslutter sig Global Compact-konceptet, så står der faktisk der, at man ikke skal bruge børnearbejde. Så jeg regner med, at når hr. Lars Barfoed svarer hr. Frank Aaen, som han gør, er det ikke, fordi han er uenig i, at danske virksomheder bør tilslutte sig Global Compact.

Så kommer mit spørgsmål på miljø siden, hvor jeg måske synes, at hr. Lars Barfoed lige roser regeringen lidt rigelig meget. Er det ikke rigtigt, at hvis den her regering ikke var kommet til, så havde Danmark i dag givet 0,5 pct. af bruttonationalindkomsten til miljøinvesteringer i udviklingslande – netop i de lande, som er i gang med at udvikle deres industri – ud over den ene procent i bistand, altså cirka en 7-8 mia. kr. mere, end den her regering giver?

Kl. 11.20

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er glad for spørgsmålet – eller spørgsmålene. Jo, jeg synes da bestemt, at vi skal opmuntre danske virksomheder til frivilligt at tilslutte sig alle aftaler og ordninger, som gør, at man, både når det gælder børnearbejde og andre områder, som vi interesserer os for, sikrer sig, at den produktion og de varer, som man er ansvarlig for, er produceret på ordentlige vilkår, på etisk rigtige vilkår osv. Bestemt synes jeg da, at vi skal opfordre virksomhederne til det.

Men der er meget forskel på det og så at love, så de er forpligtet til at gøre det, for det er jo ofte dybt komplicerede problemstillinger, vi taler om, også for virksomhederne, som jo altså skal sørge for at være konkurrencedygtige et eller andet sted med virksomheder andre steder i verden. Det er derfor, det er så vigtigt, som hr.

Frank Aaen jo også var inde på, at produktionen sker under lige konkurrencevilkår.

Til hr. Steen Gade: Jeg mener bestemt ikke, at jeg roste regeringen for meget. Tværtimod kunne jeg have rost regeringen meget mere, end jeg havde tid til. Men jeg synes bestemt, det er værd at fremhæve miljøministerens initiativer i forbindelse med FN's miljøprogram, for det er virkelig noget, som har flyttet tema og sat dagsorden.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det ville ligge mig fjernt at lade være med at rose gode initiativer. Jeg synes, at initiativet er godt. Det, det handler om, er jo at følge initiativet op. Man kan måske så sige, at vi også har haft nogle år, hvor der ikke var nogen initiativer fra dansk side overhovedet på miljøområdet.

Så til mit spørgsmål: Er det ikke rigtigt, at den tidligere regering havde en beslutning om, at 0,5 pct. af bruttonationalindkomsten ud over ulandsbistanden skulle gå netop til miljøformål? Det vil altså sige, at det cirka er halvdelen af, hvad man ellers ville have givet til ulandshjælp og miljøbistand, som den her regering giver. Og det kan vel ikke være noget, man skal være alt for selvrosende over, at man kun giver cirka halvdelen af det, den tidligere regering ville have givet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hr. Steen Gade må undskyldte mig, at jeg ikke er i stand til at huske præcis, hvilke tal der indgik i mange gode hensigtstilkendegivelser, som tidligere regeringer for 2001 kom med. Det er jeg altså ikke i stand til hverken at be- eller afkræfte. Jeg kan bare sige, at miljøteknologi og fremme af miljøteknologi i udviklingslandene i høj grad er noget, der er på dagsordenen også i forbindelse med den danske udviklingsbistand.

Jeg mener også, at jeg roligt kan sige, at noget, vi Konservative prioriterer meget, netop er at sikre, at den vækst, vi ønsker at fremme i udviklingslandene, sker på bæredygtige vilkår, og derfor drejer det sig naturligvis i høj grad om at sikre implementering af miljøvenlig, ren teknologi i udviklingslandene.

Formanden:

Tak til hr. Lars Barfoed. Så er det hr. Naser Khader som ordfører.

Naser Khader (RV):

Tak til Enhedslisten for denne forespørgselsdebat. Det er en vigtig debat, en debat, der handler om global handel, men også om global etik, og det er vigtigt med global handel, for det er noget, der skaber vækst. Det kan også være med til at skabe fred og fordragelighed.

Vi i Det Radikale Venstre er store tilhængere af global handel og vækst, men det er også vigtigt, at vi er opmærksomme på de negative sider af denne globale handel. Og derfor er det vigtigt, at man stiller krav om arbejdsforhold, miljø m.v. Det er vigtigt, at der bliver sat nogle rammer, men de bedste rammer sættes altså internationalt og i EU-regi.

Derfor er vi i Det Radikale Venstre glade for den indsats, som udenrigsministeren allerede har opregnet at Danmark yder. Vi er meget enige i det, der blev sagt, og derfor er vi også med i det fælles forslag til vedtagelse, som næsten alle partier er med i.

Kl. 11.25

Men vi skal også blive ved med at presse på. Der er nogle områder, hvor vi alligevel kunne gøre lidt mere, hvor vi godt kan kæmpe yderligere, både i Danmark og også internationalt. Folk, som kender til området og virksomhedernes holdning herhjemme, siger faktisk, at virksomhederne ville være lettede, hvis de fik nogle regler at spille efter.

Det er godt, som udenrigsministeren fremførte, at et stigende antal danske virksomheder er opmærksomme på CSR, men hvis vi tager bolden op politisk, så kan vi bidrage til, at vi i Danmark går foran og hjælper vores virksomheder til at blive fremtidens virksomheder, det vil sige bæredygtige virksomheder med fokus på både vækst, mennesker og miljø.

Derfor foreslår vi i Det Radikale Venstre en række områder, man fra regeringens side bør sætte lidt mere fokus på, både herhjemme og også internationalt. Man mangler et sæt internationale spilleregler, nogle minimumsstandarder for, hvordan virksomheder skal opføre sig. Det er i princippet staterne, som bærer ansvaret for menneskerettighedernes overholdelse. Derfor nytter det ikke noget at slå virksomhederne i hovedet med menneskerettighedserklæringer. Der skal i stedet stilles nogle helt eksplicite krav til virksomhederne, som staterne kræver overholdt.

Virksomhedernes samfundsansvar skal tænkes meget bredere end det fleksible arbejdsmarked. Det handler også om ansvar for mennesker

og miljø. Til en start kunne man tage udgangspunkt i UN Global Compact. Danmark er allerede langt fremme på området, men vi har været alt for dårlige til at markedsføre os på det område.

Derfor burde regeringen gå sammen med virksomhederne på den internationale scene for at kæmpe for minimumsstandarder. Virksomhederne ville ånde lettet op, hvis de fik et sæt mindstekrav at leve op til. Det er de vedvarende uspecifikke krav, der skræmmer dem.

Vi bør kæmpe både for internationale spilleregler og tage fat herhjemme med det samme. Vi bør sige til de danske virksomheder: Vi vil støtte jer til at blive fremtidens virksomheder, som formår at samtænke vækst og bæredygtig udvikling.

Det er nogle af de ting, som vi godt kunne tænke os, at man satte lidt mere fokus på. Ellers er vi meget enige i meget af det, der hidtil er blevet sagt af de forskellige ordførere.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg hørte jo udmærket hr. Naser Khaders bemærkninger om, at der skal være krav, og at de skal være forpligtende, og at man skal gøre noget over for dem, der ikke overholder reglerne. Men hvad skal man gøre? Det er det, der er problemet. Der er masser af regler, der siger, at de lande, der ikke overholder fri konkurrence og liberalisering, skal gøre det, og at de store virksomheder og de multinationale selskaber bare skal have alle deres rettigheder i alle lande. Det er der masser af regler for. Men skal der ikke også være nogen regler for dem, der ikke overholder menneskerettigheder, grundliggende ILO-konventionen om forbud mod børnearbejde og sikring af miljøet? Skal der ikke være sanktioner mod lande og specielt virksomheder, som ikke ønsker at leve op til de krav, som hr. Naser Khader er enig i?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Vi er totale modstandere af børnearbejde, vi er modstandere af dårlige arbejdsforhold og arbejdsvilkår m.v., vi er meget enige med Enhedslisten i mange af kritikpunkterne. Men hvordan kommer vi så langt? Hvad skal konsekvenserne være?

Vi tror ikke på, at vi fra dansk side alene bare kan indføre nogle sanktioner mod de pågældende lande eller virksomheder. Den bedste måde

at presse virksomhederne og landene på er ved at gøre det inden for de forskellige internationale organisationer. Vi kan ikke gøre det alene.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Næ, det hørte vi også forleden dag, da vi foreslog, at man skulle lave en mærkningsordning i Danmark, så man, når man køber et stykke chokolade, kan være sikker på, at der ikke er børnearbejde eller slavearbejde bag det. Og så fik vi at vide fra bl.a. De Radikale, at det skal gøres internationalt. O.k., sagde vi så, så laver vi en forespørgsel om de internationale aftaler. Og der siger vi så – altså, i modsætning til det, hr. Naser Khader her har fremlagt om, hvad man skal arbejde for – at de, der så ikke retter sig efter kravene om forbud mod børnearbejde, skal kunne rammes af sanktioner. Der skal være alvor bag.

Det kan jeg ikke forstå at hr. Naser Khader ikke tilslutter sig. Jeg kan ikke forstå, at De Radikale ikke synes, at de, der overtræder reglerne, skal rammes af sanktioner. Det er jo forskellen på det, vi siger, og det, som De Radikale har været med til nu at foreslå sammen med regeringen.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg er meget enig i det, hr. Frank Aaen siger, meget enig i kritikpunkterne, men hvordan kommer vi så langt, hvordan ændrer vi på arbejdsvilkårene, hvordan kommer vi af med børnearbejde? Det kan vi altså ikke gøre ved, at vi fra dansk side ensidigt indfører sanktioner over for de pågældende lande og virksomheder. Vi kan bedst gøre det i samarbejde med andre lande, vi kan bedst gøre det ved at presse på inden for EU-samarbejdet og de forskellige internationale organisationer.

Kl. 11.30

Jeg er meget enig, men jeg tror ikke, vi kan gøre det alene fra dansk side. Vi skal gøre det i samarbejde med andre lande.

Formanden:

Tak til hr. Naser Khader. Så er det hr. Steen Gade som ordfører.

Steen Gade (SF):

Hr. Frank Aaen har startet med en række fortællinger om de produkter, vi omgiver os med. Jeg er jo helt enig i, at den situation, vi har i verden i dag, hvor det tøj, jeg står i, og det tøj, hr. Frank

Aaen går i, er produceret andre steder, er, at foreningen er flyttet fra åerne i Vestjylland til folderne i Kina. Det gælder for begge personers cowboybukser i dag, og vi er alle en del af den her diskussion.

Det er også rigtigt, at der er slavearbejde i dele af kakaoproduktionen. Det er også rigtigt, at en række af de produkter, vi i øvrigt køber og får vældigt billigt, er produceret under forhold, som vi skal bruge alle vores kræfter på at modarbejde.

Det er så et, kan man sige, politisk spørgsmål og vel også et moralsk spørgsmål. Men det er da først og fremmest et politisk spørgsmål, fordi forbrugere og marked gør det ikke alene. Vi skal gøre noget som forbrugere, vi skal arbejde på det, og markedet skal vi også presse, bl.a. ved at presse danske virksomheder til at gå ind i CSR-konceptet, Global Compact-aftalerne, som jo faktisk forpligter virksomhederne. Det er det, jeg ikke synes har været fremme i debatten. Det forpligter faktisk virksomhederne til at arbejde for ikke at bruge børnearbejde. Så i det øjeblik, virksomheder går ind på de koncepter, som er lavet af FN-systemet, og som er udviklet, vil de gå den vej.

Jeg mener, vi skal gå ind i det koncept, og jeg mener også, vi politisk skal presse på internationalt for, at det koncept bliver stærkere, at der skal være nogen, der går ud og kigger på de virksomheder og ser, om de så faktisk lever op til det. Det er et af de forslag, som vi vil arbejde videre med i den her diskussion.

Globaliseringen er jo ikke skurken. Verdenskommissionen for den sociale dimension af globaliseringen, altså den verdenskommission, som blev nedsat under ILO, taler i stedet for om den økonomiske ubalance, og at der er brug for en global indsats, der sammenkæder sociale og økonomiske forhold. Der er brug for et nyt perspektiv, som fører væk fra et snævert markedsfokus og hen mod et bredere menneskeligt udgangspunkt for at imødekomme befolkningernes behov i de samfund, de lever i. Det er jeg enig i. Det er det, jeg kalder globalisering med et menneskeligt ansigt, og det er det projekt, som Danmark bør arbejde markant for at vi får.

Der er nogle redskaber, vi kan tage fat med. Det er jo ikke sådan, at det hele skal genopfindes. Vi har EU, som har lagt en klar linje i miljødiskussionerne internationalt, men faktisk også i forbindelse med at videreføre ILO's arbejde om anstændige arbejdsvilkår. Der er EU jo den, der er aktøren. Der må jeg også sige til forespørge-

ren her, at det er lidt bemærkelsesværdigt, at EU ikke rigtig har været på banen.

Det er jo EU, vi kan bruge til at gøre det her, og det er ILO's system, vi skal tage udgangspunkt i, akkurat ligesom EU-Kommissionen, beslutningen i december 2006 fra Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentets vedtagelser allerede har lagt op til. Derfor skal de her ting indarbejdes. Det er jo et spørgsmål om, at det skal indarbejdes i de internationale aftaler, vi indgår om sociale forhold.

Vi er også tilhængere af, at ILO får en domstolsfunktion. ILO-konventionen, som den er indrettet, giver jo allerede i dag ret til eller mulighed for at opbygge en domstolsfunktion, og det vil sige, at der skal laves et politisk arbejde for det.

Kl. 11.35

Så vil jeg også godt sige til forespørgeren, at allerede WTO-systemet, som forespørgeren jo er imod, har nogle domstolsfunktioner, som jo altså ikke altid dømmes, som forespørgeren plejer at sige. Netop på miljøområdet er der jo faktisk en række domme, som viser, at der også tages andre hensyn end markedsliberalistiske.

På skatteområdet – hvis jeg må slutte med det – vil jeg sige, at vi altså her har brug for en meget stærkere international indsats, og vi har også brug for en rigtig meget stærkere dansk indsats. Jeg mener selv, at de lande, som er skattely og som markedsfører sig som skattely, skal i en global gabestok. Det er jo lande, som også giver ly til alle mulige andre typer af banditter i verden, og de skal i en eller anden international gabestok.

Så må vi arbejde meget kraftigere for at standse skattespekulation. Efter SF's opfattelse ville et af instrumenterne og et af de signaler, der kunne gives til resten af verden, være, at vi i EU kunne blive enige om en minimumsbeskatning på selskabsområdet, sådan at vi i hvert fald inden for EU-området standsede den konkurrence mod bunden, som der i hvert fald på skattemrådet er tale om.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hvis nu vi er enige med SF om, at der skal være sanktioner, og f.eks. at den internationale arbejdsorganisation ILO skulle have en domstol, der kunne iværksætte sanktioner over for lande, der skulle overtræde ILO's konventioner om forbud mod børnearbejde eller ret til fagforeninger, hvordan kan det så være, at SF er med i et for-

slag til vedtagelse sammen med Dansk Folkeparti, Venstre, Konservative, Radikale, hvor der intet står? Det er jo forskellen på det, vi har sagt, og det, vi foreslår, og det, som liberalisterne i Folketinget står for, nemlig om der skal være sanktioner, når man overtræder arbejdstagervilkår. Det er jo det, vi efterlyser.

Derfor kan jeg ikke forstå, når SF er for sanktioner mod dem, der overtræder elementære menneskerettigheder, at man så går ind for et forslag til vedtagelse, hvori der intet står om sanktioner.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er endnu ikke lykkedes mig at vide, hvad Enhedslisten foreslår. Det er godt nok Enhedslisten, der har rejst forespørgslen, men mig bekendt har Enhedslisten ikke stillet et forslag til vedtagelse endnu. Jeg kan have sovet i timen, men jeg har i hvert fald ikke opdaget det.

Jeg ved godt, at jeg på forhånd har fået noget tilsendt fra hr. Frank Aaen, og det kan jeg jo selvfølgelig også kommentere, men det er måske lidt specielt at gøre det.

Må jeg så sige til substansen: Det, som står i det her forslag til vedtagelse, er bare godt. Det betyder da ikke, at jeg ikke gerne ville gå videre og f.eks. gerne tager en diskussion om, at Danmark skal arbejde for den mulighed, at ILO får en domstolsfunktion. Men det synes jeg skulle være lidt bedre forberedt end lige at komme her med det. Vi må se meget nøjere på, hvordan vi skal lægge det til rette.

Til gengæld står der noget helt konkret. Der står, at det arbejde, som ILO har sat i gang om anstændige arbejdsvilkår i verden, som EU har taget ind i sin politik og som nu kommer ind i forhandlingerne med andre lande om handelsaftaler, akkurat det, som hr. Frank Aaen har efterlyst, støtter vi og lægger øget vægt på i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

SF kan jo ikke være i tvivl om, at den diskussion, der er i den her sag, er mellem liberalister, som bare mener, at fri handel fører til det gode for alle i verden, og – som jeg ved, at SF synes – os, der mener, at vi er nødt til at regulere kapitalismen, at de, der overtræder elementære menneskerettigheder, skal kunne sanktioneres, altså straffes, og at vi skal have det indført i de internationale aftaler om handel.

Det er derfor, jeg ikke kan forstå, at vi, når vi nu forud for den her debat har sendt et forslag til bl.a. SF om, at oppositionen, nemlig dem der er i opposition til liberalisterne, skulle lave et fælles forslag til vedtagelse, der f.eks. understreger, at der er brug for sanktioner mod dem, der overtræder forbud mod børnearbejde, så bare får et svar tilbage, der hedder, at SF har lavet en aftale sammen med regeringen og alle de andre partier. Det synes jeg simpelt hen er en mærkelig reaktion. Vi har indtil videre har lyttet til debatten, inden vi kom med vores forslag til vedtagelse, for at se, om det virkelig kunne passe, at det er sådan, at alle partier fra Dansk Folkeparti via Venstre og Konservative til SF er enige om, at der ikke skal være en vedtagelse om sanktioner i forbindelse med overtrædelser af menneskerettighederne på handelsområdet.

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg har tilsyneladende en fordel frem for hr. Frank Aaen, nemlig at jeg kan læse det forslag til vedtagelse, der ligger på bordet her. Det er faktisk en ganske stærk vedtagelse om, at man skal arbejde for at styrke det grundlag, der i dag er internationalt. Det handler jo om at gå ind der, hvor den kamp kæmpes. Der kæmpes altså for at få EU til for alvor at støtte det flotte initiativ, som ILO har taget med verdenskommissionen for social udvikling og oplægget til fremme af anstændige arbejdsvilkår, som altså bl.a. indeholder, at der skal være forbud mod børnearbejde, og en lang række af de ting, som hr. Frank Aaen nævner.

Det projekt, som ligger, er det, vi støtter, og det er det, vi presser på med over for regeringen. Så har jeg også hørt taler, bl.a. fra hr. Jens Hald Madsens side, som ikke udtrykker det, jeg mener, men jeg læser altså, hvad vi har fået regeringen til at være medforlagsstiller på, og det er det, jeg lægger vægt på.

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Så er det udenrigsministeren, hvis udenrigsministeren vil have ordet.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for debatten og også takke for den vedtagelse, som regeringen selvfølgelig er med til. Det er ikke sådan, at man har fået regeringen til at lave den her vedtagelse, vi er faktisk med til den, fordi vi mener de ting, der står i den.

Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, som flere har været inde på – senest hr. Steen Gade – at det jo er i kraft af internationale aftaler, som løfter niveauet, at man får beskyttet de udsatte i de forskellige producerende lande, som hr. Frank Aaen gerne vil have beskyttet, og som vi gerne vil have beskyttet.

Det nytter jo ikke noget, at Danmark siger, at vi ikke vil importere det ene eller det andet, for det betyder bare, at importen så går et andet sted hen, og det ændrer jo ikke vilkårene for de børn, der arbejder dér. Så stor er den importvolumen, vi tager fra et udviklingsland eller et tredjeland, ikke, så det ville ikke være noget som helst værd.

Desuden ville det også være umuligt at forvalte – det var et af de spørgsmål, jeg fik fra hr. Frank Aaen. Der brugte hr. Lars Barfoed jo billede med kakaomaskinen herinde, og det er et rigtigt billede. Altså, skulle vi tage stilling til hr. Frank Aaens forbrug af kakao, så skulle vi tage stilling til, hvor kakaoen kommer fra, hvor plastikkruset kommer fra, og hvilke elementer der er indgået i at skabe det plastikkrus – det er jo flere forskellige produkter, der er indgået i at skabe plastikkruset. Så har vi i øvrigt også maskinen, som kakaoen kommer ud af. Hvor kommer maskinen fra? Ja, den kommer ikke fra ét land, for der er underleverandører fra mange forskellige lande til maskinen.

Så det vil jo være en fuldstændig absurd, næsten Storm P.-agtig situation, hr. Frank Aaen vil sætte tolderne i, hvis man skulle vedtage ikke at importere varer produceret under uacceptable forhold, for det ville betyde, at vi skulle skille varerne ad og så finde frem til, hvor hver eneste delkomponent i varen kom fra.

Sådan er den globale produktion i dag. Det er jo i øvrigt sket siden 1700-tallet, at specialiseringen har gjort, at man importerer derfra, hvor man får tingene. Der er to ting, der er væsentlige med hensyn til at forbedre de ting, vi er enige om at forbedre her:

Den ene er, at den økonomiske vækst fremmes af frihandel. Frihandel skaber en win-win-situation, hvor der kommer økonomisk udvikling. Det kan vi jo se i Sydøstasien og Kina, som har løftet flere hundrede millioner ud af fattigdommen i kraft af den økonomiske vækst, som havde været umulig uden frihandel.

Hvor havde Kina været, hvis ikke der havde været frihandel? Så havde Kina ikke kunnet løfte 200 millioner ud af fattigdom. Så det vil sige, at der sker det, at man får folk løftet ud af fattig-

dommen. Når man får løftet folk ud af fattigdommen, fortsætter man så med børnearbejde i de lande, der er ved at blive løftet ud af fattigdommen? Nej, det gør man ikke, for så ved man godt, man skal have kvalificeret arbejdskraft, og det vil sige, at man begynder at sørge for, at der er skoler.

Vil man, når man har fået gang i økonomien, så acceptere dårligt miljø, dårligt indre miljø og ydre miljø, dårligt arbejdsmiljø og miljøomkostninger i naturen? Nej, det vil man ikke. Vi kan se, hvordan de asiatiske lande jo simpelt hen i løbet af 1990'erne og det her årti øger og øger deres miljøregulering og -lovgivning. Det gjorde de jo ikke i 1970'erne. Det har de gjort, i kraft af at de har fået en økonomisk fremgang, og så vil deres borgere selvfølgelig heller ikke acceptere, at de lever i svineri eller i byer, hvor de ikke kan ånde.

Så den økonomiske vækst er altså en væsentlig forudsætning for at løfte folk ud af fattigdommen, fjerne børnearbejdet, fjerne det dårlige arbejdstagermiljø. Det er den ene side af det.

Kl. 11.45

Den anden side af det er selvfølgelig, at vi ønsker internationale aftaler, og det er jo dem, vi laver – frihandelsaftaler, hvori arbejdstager-spørgsmålene indgår. Der kommer så spørgsmålet op: Jamen hvad gør man så, hvis ikke de respekteres? Altså, i disse internationale frihandelsaftaler, som hr. Steen Gade var inde på, og som EU ligger i spidsen for – for sådan en aftalerne i EU-systemet, frihandelsaftalerne laves jo gennem EU – står der jo en masse regler, som skal opfyldes, bl.a. altså ILO's bestemmelser. Og hvad så, hvis de ikke respekteres? Det er hr. Frank Aaens tilbagevendende spørgsmål, og det er et rigtigt spørgsmål.

Der er svaret jo dette, at man i frihandelsaftalen kan tage det problem op, og hvis landet ikke agter at implementere frihandelsaftalen med disse arbejdstagerrettigheder og -spørgsmål, som står i dem, så kan frihandelsaftalen opsiges. Det vil den stat, der har indgået aftalen, jo slet ikke være interesseret i. Det vil sige, at staten, man laver aftalen med, får ansvaret for at implementere aftalen. Der er yderligere det i vores aftaler, herunder de aftaler, vi arbejder med for tiden, at de også skal overvåges. Det vil sige, at vi vil overvåge, at aftalerne også respekteres.

Jeg tror, det er den rigtige vej, for gør man det andet, nemlig at ét land sætter sig ned og siger, at dette er skidt på den og den måde, og det vil man ikke have, så er jeg ikke sikker på, at det

ville være WTO-medholdeligt, for der ville man kunne kalde det en teknisk handelshindring.

Hov, for resten, det er jo også en af grundene til, at præcis den tredje verden er så svær at trække til trug i WTO-forhandlingerne. De siger: Nu kommer I med alle jeres krav, som betyder, at vores komparative fordel – som det hedder i økonomien – forsvinder, fordi I er bange for os. I Doharunden er det, vi arbejdede for, og det, vi ønskede at få ind, disse arbejdstager-spørgsmål, disse rettighedsspørgsmål. Men de har ikke været accepteret af den tredje verden, som siger: Her kommer I så og pålægger os nogle ting, som gør vores varer dyrere, og som fjerner vores fordele ved økonomiske vækst.

Så der skal hr. Frank Aaen passe på, og det er ikke sagt polemisk. Man skal passe på, at man ikke pludselig kommer til at spille den rolle, at man forhindrer udvikling, når det jo faktisk er den gode udvikling, hr. Frank Aaen og vi andre også gerne vil.

Så der er mange komponenter i det, som gør tingene mere komplicerede, men som også gør disse internationale frihandelsaftaler så meget desto mere nødvendige og også gør det nødvendigt med detaljering i dem, og det er jo også det, vi gør mere og mere i de frihandelsaftaler.

Til hr. Naser Khader vil jeg sige, at jeg til fulde respekterer hr. Nasers ønske om, at vi har mere fokus på minimumsstandarder for, hvordan virksomheder skal opføre sig. Men det er jo præcis det, vi gør igennem disse internationale aftaler, hvor det bliver landet, der har indgået aftalen, der skal holde øje med virksomhederne. Det tror jeg er et bedre system, end at vi på grænsen skal stå og holde øje med virksomhederne. For der tror jeg faktisk vi ville løbe ind i en kolossalt masse retsspørgsmål, som jeg ikke er sikker på man ville kunne vinde i hver gang, for nogle af tingene ville være WTO-stridige set fra afsenderlandets side.

Med hensyn til skatterne, som hr. Steen Gade var inde på: Jeg synes også, det er et væsentligt og ret overset spørgsmål i den normale bevidsthed. Men der gøres faktisk ret meget ved det. Vi har f.eks. værneregler, som skal modarbejde tynd kapitalisering. Og hvad betyder så det? Det betyder, at et dansk selskab ikke må være finansieret ved gæld i for høj grad. Det vil sige, at hvis gælden er højere end fire gange egenkapitalen, får selskabet ikke skattefradrag for den overskydende del af gælden. Det er altså noget, vi selv har lavet.

CFC-beskatningen betyder også, at Danmark beskatter et dansk selskab af overskud, som optjenes af et udenlandsk datterselskab, så det kan altså ikke omgå beskatningen ved bare at sørge for at have en masse datterselskaber i lavere beskattede lande, for beskattet bliver der. Det betyder, at et dansk moderselskab skal betale dansk skat af finansielle indtægter, der er optjent i et udenlandsk datterselskab. Det vil sige, at man ikke bare kan placere selskabet et eller andet sted, hvor man synes man kan få en billigere arbejdstager og undgå skat.

Regeringen har jo netop også med Dansk Folkeparti aftalt en skærpeelse af værnereglerne for at undgå, at kapitalfondene kan omgå reglerne. Det er den seneste aftale, vi netop har lavet.

Så er der EU, og det har hr. Steen Gade jo også med rette interesseret sig for i forbindelse med erhvervsbeskatningen. Der vil jeg godt sige, at EU, ville vi altså komme til at sænke vores selskabsskat yderligere i Danmark, for vi ligger over gennemsnittet for EU-27. Jeg går ikke ud fra, at de, der ligger under gennemsnittet, vil acceptere at komme ret meget højere op, og det vil sige, at vi så skulle sænke vores. Men det kunne man så også vedtage. Man skal bare være opmærksom på, at vi ligger over gennemsnittet for de 27 lande.

Men EU gør nu noget ved erhvervsbeskatningen. EU-landene har netop indgået en politisk aftale om en adfærdskodeks, som hr. Steen Gade efterlyser, for erhvervsbeskatningen. Den går ud på, at et land ikke må have skatteordninger, der er skadelige for andre lande. Kodeksen fastlægger kriterier for, hvornår en ordning er skadelig, og også kriteriet om, at fordelene kun gives til udenlandske virksomheder. Hvis fordelene i et land kun gives til udenlandske virksomheder eller kun i forhold til transaktioner med udenlandske kunder for at tiltrække udlændinge, er det faktisk også i strid med adfærdskodeksen. Den skal være lige.

Kl. 11.50

Så er der jo legitimeret en særlig adfærdskodeksgruppe, som undersøgte 275 skatteordninger i de 15 EU-lande på det tidspunkt og deres tilknyttede områder, og der vurderede denne adfærdskodeksgruppe, at der var 66 ordninger, der var i strid med kodeksen og derfor skulle afvikles, og der kan jeg sige, at vi faktisk også blev ramt af den her adfærdskodeksregulering. Vi måtte ændre vores daværende holdingsregler,

som efter andre landes mening kunne udnyttes til at omgå skattereglerne.

Vi samarbejder også i OECD om beskatninger, og det er et væsentligt emne, hr. Steen Gade er inde på, og det er jo også derfor, vi både i EU, uden for EU og i OECD arbejder med det. Der arbejder man for at få peget skadelig skattepraksis ud, så man fortæller alle OECD-lande – og det er jo så det med gabestokken – at denne form er en skadelig skattepraksis, som altså er lavet for at skade udenlandske investeringer og udlændingene. Der er jo nogle OECD-lande, der er hængt ud, nemlig Schweiz, Luxembourg, Belgien, Østrig, men de er så til gengæld heller ikke enige i OECD's adfærdskodeks. Men OECD har opfordret landene til at sikre, at deres skatteregler ikke kan udnyttes til at omgå beskatning i andre lande, og vi har selvfølgelig opfordret ikke-OECD-lande til at deltage i dem.

Jeg tror, jeg her har svaret på spørgsmålet. Jeg synes som hr. Steen Gade, at det er en god, konstruktiv, fremadrettet vedtagelse, som jeg er glad for at både regeringen og partierne inden og uden for regeringen står bag ved og er med i. Den er konstruktiv, den er fremadrettet, og den er operativ.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ministeren, først fra hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Udenrigsministeren sagde, at hvis der er et land, der ikke vil overholde rettigheder for ansatte, så kan man undlade at indgå aftaler med dem, eller man kan opsigte den handelsaftale, man har med det pågældende land. Det lyder jo sådan set fint nok.

Betyder det, at hvis vi kommer og siger her i Folketingssalen, at der er et land, som ikke accepterer fagforeningers rettigheder på deres område, så vil regeringen være indstillet på at opsigte handelsaftalen med det pågældende land?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu vil handelsaftalen jo typisk være indgået mellem EU og det land. Det er jo tilfældet i det, vi forhandler om for øjeblikket med Sydkorea, Indien og ASEAN-landene, og det vil en EU-aftale blive en del af. Det vil sige, at det skal være en EU-enighed om, at det her skal få følger. Og der er det altså afgørende, at det står i aftalen.

Der kan man selvfølgelig kun reagere på noget, der står i aftalen.

Derfor arbejder vi jo også i forbindelse med frihandelsforhandlingerne med Sydkorea, Indien og ASEAN-landene for, at der skal tages hensyn til bæredygtig udvikling, og herunder nævner vi jo sociale standarder, som skal være et gennemgående aspekt af aftalen. Der skal også være specifikke bestemmelser, der kan bidrage til at fremme anstændigt arbejde gennem en effektiv gennemførelse af EU-standarderne. Og det vil sige, at hvis vi her i Folketinget får den opfattelse, som hr. Frank Aaen nævner, ja, så vil jeg selvfølgelig – hvis vi er enige med hr. Frank Aaen – tage det op i EU-kredsen, for at vi kan få ændret den praksis, som er i strid med den aftale, vi har indgået.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo selvfølgelig beklageligt, at vi så har et flertal af EU-lande, der, fordi de har en stor handel med det pågældende land, siger, at de er ligeglade med Danmarks betænkeligheder i forbindelse med det pågældende land.

Men jeg vil bare spørge helt konkret: Hvis vi kan dokumentere, at der her er et land, som ikke overholder ILO's konventioner, som ikke vil acceptere retten til fagforeningsfrihed, som ikke vil acceptere, at der skal tages de hensyn til arbejdsmiljø eller til ordentlige aflønninger af folk, der arbejder i det pågældende land, har jeg så udenrigsministerens ord for, at vi vil arbejde for at ophæve handelsaftaler, frihandelsaftaler, med det pågældende land? Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hr. Frank Aaen har mit ord for, at hvis det er tilfældet, så vil vi bringe det op i EU-kredsen for at tage en fælles beslutning. Hvad sker der derefter? Så vil man jo tage det op i de jævnlige tilbagevendende forhandlinger med dem, vi har frihandelsaftaler med.

For vi indfører jo også en monitoreringsmekanisme, og det er selvfølgelig vigtigt, at vi har en monitoreringsmekanisme, så vi kan se, at aftalen overholdes, bl.a. på de spørgsmål, som hr. Frank Aaen nævnte. Hvis vi så via denne mekanisme konstaterer, at aftalen ikke respekteres, ja, så vil vi jo tage det op over for det land eller den landegruppe, vi har lavet en aftale med, og hvis det så bliver ved med ikke at ville overholde aftalerne, så må man jo sætte spørgsmålstegn ved,

om man kan forlænge aftalerne. Det er jo det, der vil ske. Det vil jo være proceduren, den internationale procedure.

Kl. 11.55

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak for svaret, også med hensyn til skat. Jeg er godt klar over, at der sker noget. Til gengæld mener jeg – og det tror jeg også udenrigsministeren var enig i – at Folketinget måske skulle bruge lidt flere kræfter på, kan man sige, at følge området og dermed måske også være mere pådrivende i forbindelse med forhandlingerne.

Når jeg har bedt om ordet her, er det mest for at sige til ministeren, at hvis man fik en minimumsbeskatning på selskabsområdet i EU, ville det være lettere at have en afgift, der er over dette minimum, end det er i dag. Det er jo hele pointen i en minimumslovgivning. Det er jo det samme, som gælder på miljøområdet, at har vi en minimumsregel i EU, er det faktisk lettere at have en regel, der er mere vidtgående.

Jeg håber, at ministeren er enig, og hvis han ikke er, så synes jeg, han skal lade være at svare.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Man risikerer jo, at der så kommer et kapløb mod bunden.

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører i anden runde.

Frank Aaen (EL):

Selvfølgelig skal vi arbejde for, at de regler, som jeg kan forstå alle er enige i, skal gælde internationalt og ikke bare for det enkelte land. Men hvis man ikke kan komme igennem med det internationalt, bør det jo være sådan, at det enkelte land bør kunne træffe foranstaltninger for sig selv, for vi ved, at den mulighed, der bør være for, at det enkelte land kan gå foran, jo påvirker andre lande til så efterfølgende at komme med. Altså, jeg mener ikke, hvis vi bare indfører særlige regler for Danmark, at det så vil redde hele verden, men jeg er helt sikker på, at hvis vi indfører særlige regler, f.eks. om, at vi ikke vil acceptere børnearbejde i forbindelse med chokolade, der bliver solgt i Danmark, så vil det påvirke resten af verden til at gå i den samme retning.

Og det er jo sådan set det, debatten i dag har drejet sig om. Altså, skal vi have mulighed for at

lave den slags aftaler internationalt – det har vi foreslået i dag – og skal vi sige, at vi ikke vil have internationale handelsaftaler, hvis der ikke er mulighed for f.eks. at forbyde import af ting, der er lavet med børnearbejde? Det er der så et flertal, der ikke synes.

Så foreslog vi forleden dag, at i det omfang det ikke sker internationalt, så skal vi i Danmark have sådan nogle regler. Det blev så afvist, ved at folk her i Folketingssalen sagde: Nej, nej, det kan vi ikke gøre i Danmark, det skal vi gøre internationalt.

Når vi så i dag har foreslået, at det skal ske internationalt, så kan det heller ikke lade sig gøre.

Det er jo sådan lidt catch 22 – vi kan hverken gøre det på den ene eller den anden måde – og det er selvfølgelig, fordi det store flertal i Folketingssalen bare er engageret i frihandel og liberalisme og synes, at det er løsningen.

Og det er altså sådan, hvis jeg skal tage eksemplet med den kaffemaskine, der står herude, som vi alle sammen bruger en gang imellem, og som har været omtalt flere gange i debatten, at hvis man siger, at man ikke ønsker kaffemaskiner fra det pågældende selskab importeret til Danmark, så bliver man slæbt for retten, og så bliver man dømt og får en bøde og bliver tvunget til at sælge den slags kaffemaskiner i Danmark. O.k., det er i orden.

Men hvis vi siger, at den kakao og den kaffe, der kommer i maskinen, er produceret ved hjælp af børnearbejde og slavearbejde i Vestafrika, og at vi ikke vil acceptere, at den slags kaffe bliver solgt her i Folketinget eller i Danmark i det hele taget, så har vi ikke nogen muligheder. Altså, vi bliver dømt, hvis vi overtræder frihandelsaftaler om, at de skal have lov at sælge deres varer i Danmark, uanset hvordan de har produceret varen.

Og det er jo det, der er det store problem, nemlig at vi ikke har nogen mekanismer, hvor vi kan sige: Vi accepterer ikke det svineri. Det er jo så enkelt, det er, altså, at vi ikke accepterer det svineri, at vi ikke vil have det i vores hjem, at vi ikke vil have det i vores butikker, at vi ikke vil have det i vores Folketing. Men det må vi ikke sige i dag.

Det er derfor, vi siger, at man skal lave internationale aftaler, der f.eks. forbyder børnearbejde, og at andre lande og selskaber, hvis de ikke vil acceptere det, bliver sanktioneret og får en bøde, får et forbud, for det er jo det eneste, der retter sig efter, og så længe man har et system, hvor det er tilladt at producere tingene på den

mest svinagtige måde, så er det også dem, der kan sælge varen billigst. Og så ved vi jo, at regeringerne siger, at vi altid skal købe varerne der, hvor de er billigst, og så bliver det jo hos dem, der har det største svineri. Vi er ikke imod globalisering, vi er ikke imod, at man handler indbyrdes, det er vi ikke, tværtom, selvfølgelig skal folk komme sammen på tværs af landegrænser, men det skal bare være på ordentlige vilkår.

Kl. 12.00

Og derfor vil jeg også godt sige: Det er jo ikke for at forhindre, at man i ulandene og de fattigste lande kan producere – nej, vi synes, at vi skal importere fra de lande og de skal have produktion. Men vi siger bare, at vi vil hjælpe dem til ikke at blive presset til elendige vilkår af virksomhederne og de multinationale selskaber, for det er jo det, vi ser i dag, nemlig at de bliver presset til de mest elendige vilkår. Vi vil hjælpe dem til, at arbejderne i ulandene får arbejde, der er ordentligt, at deres miljø ikke bliver ødelagt, at deres børn ikke bliver tvunget til slavearbejde. Det er jo det, vi går ind for. Og det skal være mere forpligtende, end det er i dag.

Vi havde et forslag bl.a. af hr. Steen Gade – ja, vi sendte jo et forslag rundt. Vi prøvede, om vi kunne få en fælles vedtagelse fra dem, der ikke er liberalister her i Folketinget. Men det lykkedes ikke, og sådan er det, og sådan har det også været i alle de andre debatter, vi har haft om international handel, altså at vi har stået helt fuldstændig mutters alene, og at regeringen og liberalisterne og dem, der er på midten, og dem, der er til venstre, har støttet op om regeringen i stedet for at støtte op om os andre. Det er så beklageligt, men jeg vil da gerne læse op her, hvad det var, vi ønskede, at andre kunne være med på. Jeg vil derfor gerne på vegne af Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Da det nuværende internationale handelssamarbejde på grund af sin nyliberalistiske karakter styrker de store selskabers magt, indskrænker demokratiet og medfører et kapløb mod bunden med hensyn til arbejdstagerrettigheder, løn, miljøbeskyttelse og erhvervsbeskatning, opfordres regeringen til at arbejde for:

- at ILO styrkes, og at der oprettes en tilknyttet domstol med mulighed for at pålægge handelssanktioner,

- at der oprettes en permanent miljøorganisation under FN og vedtages en omfattende miljøkonvention med standarder for miljøvenlig produktion,
 - at det multilaterale handelssystem reformeres, så overholdelse af ILO-konventionerne og miljøkonventionerne bliver en forudsætning for deltagelse,
 - at forpligtende aftaler om respekt for arbejdstagerrettigheder indskrives i alle EU's nye og eksisterende bilaterale handelsaftaler som en forudsætning for dansk tilslutning,
 - at øge bistanden til udviklingen af fagbevægelserne i ulandene,
 - at der oprettes et særligt FN-organ med det formål at bekæmpe transfer pricing, skattely og skattekonkurrence, og
 - at der indføres en global Tobinskat.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 58).

Det synes vi vil være med til at sikre en socialt retfærdig globalisering i stedet for den liberalistiske, umenneskelige globalisering, der foregår i dag.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Først synes jeg, det var lidt rigelig overfladisk, det, hr. Frank Aaen fik sagt. Hvis hr. Frank Aaen har læst det forslag til vedtagelse, som bl.a. SF fremsætter, så er det jo svært at sige, at det er den rene liberalisme. Der står rent faktisk, at der skal laves internationale regler for markedet, hvor man styrer efter sociale hensyn, hvor man styrer efter, at der ikke skal være børnearbejde, og hvor man styrer efter miljøregler. Det var bare en kommentar. Det bliver lidt rigelig overfladisk.

Men det, jeg skal have spurgt hr. Frank Aaen om, er: I Enhedslistens forslag til vedtagelse siger man jo, at man gerne vil have internationale aftaler, men hvorfor står der så ikke noget om de to steder, hvor det faktisk sker? Det vil sige, at der, hvor det i virkeligheden betyder noget at bakke ILO's aktuelle initiativ op, gerne stramme det, går vi ind for virkelig at kæmpe det igennem. Og det andet er at bruge EU til det, fordi EU altså rent faktisk er det eneste sted, hvor man sidst i december 2006 bakkede op om det her initiativ.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er fint, at vi får nævnt EU. I den traktat, som ligger som forslag i EU, og som SF støtter, står der, at man skal arbejde for miljø, man skal arbejde for vores fælles kultur, man skal arbejde for bedre rettigheder for de ansatte, men – står der så – man skal sikre kapitalens frie bevægelighed. Det er jo det, der er hele EU-projektet, at man skal sikre kapitalens frie bevægelighed. De andre ting er bare nogle, man har som hensigt.

Og det er jo det, der er problemet, også med den vedtagelse, SF har med til i dag, nemlig at man siger en masse pæne ting, man gerne vil. Men der står jo ikke noget, der udfordrer kapitalens frie bevægelighed og siger, at de, der ikke overholder det, der står, bliver mødt af sanktioner, altså, at man begrænser deres frie bevægelighed. Det er jo det, der er forskellen. Man skal jo begrænse den frie bevægelighed for dem, der sviner til, og som ikke vil opføre sig ordentligt.

Kl. 12.05

Det er jo derfor, jeg synes, at det var bedre, SF havde været i vores selskab i stedet for at være i liberalisternes selskab, hvor den frie bevægelighed er grundloven, der står over alt andet, og hvor vi siger, at vi faktisk ønsker at udfordre den grundlov.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter også i forhandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.00. Det begynder med en afstemning om de to vedtagelser, der er fremsat under forespørgselsdebatten.

Mødet udsat kl. 12.07

Mødet genoptaget kl. 13.00

Første næstformand (Svend Auken):

Mødet er genoptaget. Vi er i gang med forespørgslen, og jeg kan konstatere, at forhandlingerne er sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 57 af Jens Hald Madsen (V), Lise von Seelen (S), Morten Messerschmidt (DF), Lars Barfoed (KF), Naser Khader (RV) og Steen Gade (SF) (*se side 5482*) vedtoges med 94 stemmer (V, S, DF, KF, RV og SF); 3 (EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 58 af Frank Aaen (EL) (*se side 5498*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Forhandling om redegørelse nr. R 7: Udenrigsministerens redegørelse til Folketinget om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelsen anmeldt 28/3 2007. Redegørelsen givet 28/3 2007. Meddelelse om forhandling 28/3 2007).

Forhandling**Kristian Pihl Lorentzen (V):**

Jeg vil gerne indlede med at takke udenrigsministeren for en god og klar redegørelse. Denne redegørelsesdebat er en god anledning til at sætte fokus på det vigtige samarbejde i regi af Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, forkortet OSCE.

I Danmark har vi demokrati og stabilitet. Det er noget, vi alle betragter som en selvfølge. Vort samfund er dybt forankret i et stærkt folkestyre og i de frihedsrettigheder, der er knæsat i grundloven. Og uden for landets grænser yder Danmark et aktivt bidrag til at fremme fred, frihed og stabilitet, også til gavn for vores egen langsigtede sikkerhed.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg beder om, at der bliver ro i sidegangen. Det er meget vanskeligt at følge forhandlingerne her i salen for os, der er optaget af hr. Pihl Lorentzens ordførertale. Fortsæt bare.

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for det, hr. formand.

Desværre er dette endnu ikke situationen overalt i de 56 OSCE-lande. Lige uden for selve EU er der fortsat uløste regionale konflikter, der truer med at underminere stabilitet og velstand – problemer, som vi ikke bare kan skubbe fra os. Dette gælder eksempelvis i Kosovo, på Balkan, i dele af Østeuropa og i dele af Centralasien. Regimet i det nærliggende Hviderusland har gennem de seneste 10 år tilsidesat de helt fundamentale spilleregler og de internationale standarder for et frit og demokratisk land. Endelig er der en række grænseoverskridende problemer såsom menneskesmugling, kvindehandel, terrortrussel, illegal handel med våben, energisikkerhed og ikkespredning af masseødelæggelsesvåben.

Alle disse udfordringer håndteres i en række internationale sammenhænge, herunder i OSCE, der fortsat spiller en meget væsentlig rolle med konfliktforebyggelse samt støtte og vejledning til de nye demokratier i Østeuropa. Lad mig i den forbindelse fremhæve OSCE's 18 feltmissioner, der udgør organisationens kerneindsats. Omkring 3.000 medarbejdere, herunder danskere, yder dagligt en stor praktisk indsats for demokratisering, fremme af menneskerettigheder, god regeringsførelse og løsning af regionale konflikter samt støtte til genopbygning efter konflikter.

OSCE's feltmission i Kosovo er langt den største af de 18 missioner, og når der forhåbentlig senere i år er fundet en varig løsning på Kosovos fremtid, vil der fortsat være behov for OSCE til fremme af demokrati og stabilitet i landet. I den forbindelse lægger Venstre vægt på, at der fastlægges en klar opgave- og ansvarsfordeling mellem EU, OSCE og de andre internationale aktører i Kosovo. Vi skal altid søge at undgå overlappning og rivalisering i opgaveløsningen. Det er nemlig spild af ressourcer. Og derfor er jeg glad for, at regeringen er opmærksom på dette forhold.

Kl. 13.05

Venstre vil desuden fremhæve OSCE's indsats for bekæmpelse af terrorisme. Her har Danmark i 2005 og 2006 haft en nøglerolle med vores